

EUGENIO MONTALE

Négy vers a Szépiacsontokból

Hozd el a napraforgót, hogy só szítta földbe

(Portami il girasole ch'io lo trapianti)

Hozd el a napraforgót, hogy só szítta földbe,
kertembe ültethessem el, és égre tárva
napestig hadd vetüljön a kéklő tükörre
elevensárga arcának vágyakozása.

Ami sötét, a fény felé haladna,
a testek mind a színek özönében
enyésznek el, a színek a zenében.
Megszűnni hát a kalandok kalandja.

Jöjj; hozd el a növényt, mely hívogatva ott jár,
ahol szőkén derengnek kristálytisza fények,
és párlatára tisztul le az élet;
hozd el a napraforgót, napfénynek bolondját.

Nyikorgón jár a kerti kút csigája

(Cigola la carrucola del pozzo)

Nyikorgón jár a kerti kút csigája,
a víz fölé, s a fénnel egybeolvad.
Emlék remeg a telemert vödörben,
a tiszta körben árnykép mosolyog rám.
Szűnő peremhez közelítem arcom:

Eugenio Montale (1896–1981) Nobel-díjas olasz költő, író, kritikus, műfordító, a 20. századi líra klasszikusa. Legjellemzőbb formajegye a „tárgyi megfeleltetés”, melyet a hasonló módszerrel élő T. S. Eliottól függetlenül, vele párhuzamosan dolgozott ki. A hermetizmus irányzatához áll legközelebb, pályája vége felé azonban experimentalista irányt vett. Szépiacsontok című legelső kötete 1925-ben jelent meg, ennek magyarul még ismeretlen négy darabját most a *Tutte le poesie* (Összes versei, Mondadori, 1984) című életmű-kiadás alapján közöljük.

a múlt fakul, régivé lesz mögöttem,
máshoz szegődik...

S íme, csikorog már
a vaskerék, átad a mély toroknak;
túnt látomás, messzire távolodtál.

Meglelt-elért boldogság, pengeélen

(Felicità raggiunta, si cammina)

Meglelt-elért boldogság, pengeélen
kell lépdelnünk utánad.
Szemünk előtt pislákoló sugár vagy,
lábunk alatt reccsenő jéglepel,
ki bizton szeret, lám, hozzád se érjen.

Ha rátalálsz egy bánattól emésztett
lélekre s földerítéd, hajnalod
szelíd s megindító, mint háztetők alatt a fészkek.
De a gyermek sírását nem csitíthatod,
ha labdája házrengetegbe tévedt.

Talán egy hajnalon, ha üveges homály

(Forse un mattino andando in un'aria di vetro)

Talán egy hajnalon, ha üveges homály
kísér s megfordulok, föltáru az igézet:
hátam mögött a semmi, lépteim nyomán
az űr; s riadtan nézem majd, akár a részeg.

Aztán, mint egy vetítívásznon, már a dombok,
fák, házak új, csalóka tábora fogad.
De megkésik vele; a sosem forgolódók
között továbbmegyek, s megőrzöm titkomat.